

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
televel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronkint 5 krjával
számítatnak.

**Az egyetem két milliója, a mezőgazda-
ság és a szociális reform.**

Debreczen, márczius 19.

Egy Istentől ihletett pillanatban az a korszakot alkotó eszméje született városunk egyik hivataloskodó tagjának, hogy a debreczeni egyetemet Debreczen városa két millió forint áldozattal valóssággá változtathatná.

Valóban dicső gondolat, szerencsés kieszelőjét hozsánnakkal üdvözli érte az egész magyar sajtó; ha pedig debreczeni ember elképze-
li azt, hogy az az ősi alma mater valósságos egyetemé, Debreczen egyetemi várossá lesz, lehetetlen, hogy igaz büszkeség ne dagaszsa keblét.

De a pusztá büszkeség, lelkesedés a mai világban nem elég. Azt hiszem, még Debreczenben sem. Kézzelfogható hasznot kell kimutatni, hogy az érdekeltek aránylagos áldozatra készek legyenek. Ha sikerült meggyőznünk Debreczen polgárságát arról, hogy a debreczeni ref. egyetembe fektetendő két millió forint szellemileg és anyagilag dusan kamatozó tőke: akkor nyert ügyünk van; ellenkező esetben aligha el nines

vesztve a nemes harc, s nem is esodálkozom azon, hogy Debreczen józan polgársága nem volna hajlandó óriási anyagi áldozatot hozni minden anyagi kárpótlás és nagyobb szellemi és erkölcsi haszon nélkül. Hisz ez valósságos gazdasági öngyilkosság volna.

Nem akarom itt fejtegetni, hogy micsoda szellemi nyereséget adna Debreczen számára, ha úgy szólván, saját ő erejéből látná kikelni Magyarország harmadik s egyetlen protestáns egyetemét; ha a magyar közművelődés egyik legfőbb fókuszává alakulna át ma is előkelő helyzetéből. Aki ezt nem látja, vak s vaknak színekről beszélni merőben czéltévesztett dolog.

Én itt a kérdésnek csak anyagi részére akarok reflektálni, mert úgy tudom, hogy az ellenzék ez alatt a zászló alatt szervezkedik s azt kiáltja: „In ho esigno vinces.”

Mindenekelőtt azt vetik ellen, hogy Debreczen városának az az egy millió forint, amiből a két milliónak évi 20.000 forint toldással ugyszólván egy évtized alatt ki kell kerülnie, ez évtized alatt évi 70.000 forintjába, azontul pedig, a törlesztési időszakon ke-

resztül körülbelül évi 50.000 forintjába kerülne. Horribilis összeg ugy látszólag, pedig tényleg *tiszta hasznot eredményez*. Az egyetemé fejlesztett főiskola Debreczen lakosságának évi bevételében, mindent összeszámítva, a mostanihoz képest legalább 250.000—300.000 forint többletet eredményez, ennyivel nagyobb lesz a tanároktól, a 4—500-zal megszorodott tanulói létszámtól, (hisz ez esetben minden főiskolai intézeti ág népessége lényegesen fog emelkedni, az akadémia pedig legalább is meg háromszorozódik) s magától az iskolától a város forgalma; jelentősége pedig kiszámíthatlanul emelkedik, a ház- és földbirtok értékével együtt. A 10 évi 70.000 forint, az azutáni 50.000 forintte-
hát bőséges fedezetet fog találni? Debreczen városa ilyképp akkor is jó üzletet csinál, ha éppen csak az anyagi szempontból indulunk ki. S itt teljesen alárendeltnek tartom azt a kérdést, hogy az italmérési regáléból a városnak jutó s az egyetem czéljaira fordítandó 20.000 forint a városnak sem eddigi vagyonát, sem eddigi jövedelmeit nem terheli.

Ámde ott van a másik főellen-

TÁRCA.

A jó ember.

(Franciaiából.)

I.

— Eszerint, uram, a francia törvény nem nyújt semmiféle módot olyan házasság felbontására, mely nem felel meg ama föltételeknek, melyek szemem előtt lebegtek, midőn azt megkötöttem?

— Nem, uram, ha semmiféle vádat nem emelhet neje ellen. De lássuk csak: Soha sem ütötte önt arczul Cucurond asszonyság?

— Szegény! hiszen ő a megtestesült szelidség?

— A társaságokban, hova együtt mentek, soha sem fogta reá Cucurond asszonyság, hogy ön az a híres Ind, vagy a nem kevésbé híres Walder?

— Szent Isten! ő olyan hallgatag, mint a halastó.

— Nem szokta-e Cucurond asszonyság magát rendszerint leinni?

— A világért sem! ő olyan józan, mint egy dromedár-csorda!

— Végre uram, az utolsó kérdés, mely kényesebb a többinél: Soha sem csalta meg önt Cucurond asszonyság?

— Soha uram, soha. És mivel már e pontnál vagyunk, megvallom önnek egészen, hogy épen ez az egyedüli ok, amiért reá neheztelek.

— Ne mondja.

— Én azon reményben nősültem meg, hogy azzá leszek...a mivé nem lettem.

— Akkor tehát uram, vessünk véget beszélgetésünknek és sziveskedjék kalapját venni. Irodám ilynemű üzletekkel nem foglalkozik.

— Ön nagyon esalódik uram. Egyetlen szavammal megezőfolhatom sértő gyanuját; kétszáz ezer livre évi jövedelem van és ebből alig bírok ötvenezeret elkölteni!

— Akkor uram, nem értem.

— Megmagyarázom tehát helyeztemet.

— Ezzel nagy szívésséget tesz nekem, mert ez az első eset, a mióta ügyvédekem, hogy egy férj panaszt emel nálam nejeének hűsége miatt.

Ezzel Jaques barátunk keresztbe tett lábaira huzta pompás házi köntösének virágos szárnyait, mint a ki nagy dolgok meghallgatására készül, mialatt Cucurond régi ezüst bornótszelenczájének fenekén keresett méltó bevezetést a nagy előadás-hoz, mely most következik.

II.

— Ön kétségkívül észrevette már, Monlinot ur, hogy én a legkiállhatatlanabb emberek egyike vagyok, a kiket csak képzelhet.

— Ugyan kérem...

— Ne hizelegjen, esedezem; azt kellett volna mondanom: a legkiállhatatlan-

nabb, mert ismerem magamat és nem ringatom magamat esalódásokban, személyemet illetőleg. Az iskola tett ilyenné. A nélkül, hogy rosszabb lettem volna, mint a többi, társaim kerültek. Még azzal sem tiszteltek meg, hogy boszantottak volna. Ez fáj. Így nőttem fel, elhagyatva, szomoruan ama zajos, vidám körben, melyben oly könnyen főződnek az első barátság kötelékei. Visszataszító megjelenésem kihatott az életre is, melybe alig hogy beléptem a baccalaureatus kapuján át, társaim ellenszenvé megfosztott ama testvéries pajtáság örömeitől, mely husz éves korunkban dalból és vidám nevetésből fűz koszorút. És ez így ment tovább férfikoromban is, elhagyatottságom napról-napra teljesebbé és keserűbbé vált. Ekkor elhatároztam, hogy megnősülök.

— Hogy legalább oly lény legyen oldala mellett, kinek kötelessége önt szeretni.

— Nem, ügyvéd ur, vágyam nem terjedt annyira. Oly nőt akartam, kinek kacérsága kellemes embereket esaljon körömbé, ki társaságot gyűjtsön közénk oly emberekből, kik szeretnek nevetni; oly nőt, kinek bájai elviselhetővé tegyék embertársaimra nézve utálatos természetemet. Ezt az eszményi nőt véltem feltalálni Cucurondnéban, mindazzal, a mire egy nőnek szüksége van, hogy tessék.

— Nos tehát?

— Nos tehát! ördögös erénye csakhamar kétségbejuttatta udvarlóját. Nyolcz

vetés, hogy a Hortobágyból kihasítandó és telkesítendő 10—12 ezer hold föld tönkre teszi a város birtokos osztályát, azt a hatalmas, erőteljes polgár elemet, mely Debreczennek igazi erejét, nagyságának főforrását adja. Tönkre teszi, mert kivesszi kezéből, vagy legalább megrontja a vagyonának, gazdaságának alapját képező állattenyésztést. A hortobágyi legelőnek e kihasítás után fenmaradó része nem lesz elegendő az eddigi állatállomány eltartására, hisz a legelőföldnek színét-javát kell elvonni.

Ez oly súlyos ellenargumentum, hogy ha igaz volna, rögtön el kellene ejteni az egész tervet, mint nem arravalót. Szép az a debreczeni egyetem, de nem szabad a polgárok romlásán felépíteni, s egyetem másutt is lehet, Debreczenje debreczeni polgársága csak egy van ennek a magyar hazának.

Hanem vegyük csak kezünkbe a czeruzát, számítsunk egy kicsit. A 10—12 ezer hold kihasítása s feltörése után, amint értesülve vagyok, maradna még annyi közlegelő-föld, hogy minden darab kis és nagy jószágra átlag egy hold esnék; ha pedig a sertést és juhot szokott statisztikai uton átszámítjuk szarvas-marha-állományra, pl. 5 sertést veszünk egy szarvasmarhának, borjuk, csikók, juhok is aránylag lesznek értékelve, úgy mindenesetre jut egy hold egy darab jószágra. Hát biz ez oly bőséges osztályrész, melyet alig fogunk másutt feltalálni Magyarországon, a művelt Európa többi részében semmi esetre.

Igen, de az a hortobágyi legelő mostani terjedelmében sem képes a jószágot a nyári szárazság idején eltartani, hát még ha kisebb lesz! En meg azt mondom, hogy azon módon, amint ma hasznosítják a Hortobágyot, nyáron rendszeren akkor is kinlódni fog rajta a jószág, ha még 10 ezer holdat vesznek hozzá.

Oka pedig az, hogy a Hortobágyot ma is úgy hasznosítják, mint 1000 évvel ezelőtt, midőn őseink beköltöztek. Debreczen állattenyésztése a legextenzivebb. A természet őseréjétől várunk mindent, — munka s tőke nem járul hozzá semmivel. Ez állapot úgy sem tartható sokáig. Magyarország földművelése a népesség és tőke szaporodásával, az ipar, kereskedés fejlődésével, a műveltség emelkedésével — az általános nemzetgazdasági törvények szerint mind intenzivebbé válik; a Hortobágyot az aránylag intenzív mezőgazdaság gyűrűje veszi körül, csak maga maradt az agrikulturn haladás szelétől meglehetősen érintetlen (nem egészen, mert a jó faj-tenyésztésre súlyt fektetnek.) Nem kell hozzá nagy próféta ihlet, hogy megjövendöljük azt, hogy ez sem maradhat így; 15—20—25 év alatt a hortobágyi legelő gazdaság képe egészen meg fog változni.

Nagy költséggel, roppant befektetéssel létesíteni fogják a szükséges öntözési munkálatot s akkor háromszor-négyszer annyi jószág fog rajta állandó és gazdag legelőt találni a nyári naptikkasztó hőségében is; Debreczen állattenyésztése s ezzel polgárságának

jóléte a virágzás addig nem ismert fokára fog emelkedni s a művelt nyugat el fog ide jönni, hogy megismerje ezt a párját ritkító telepet, melyet magyar ész, magyar szorgalom, magyar tőke s vállalkozói szellem létesített. Bizony, a második ezredévben így kell nekünk ezt a hazát a gazdaság és kultúra útján még egyszer nyomról-nyomra, lépésről-lépésről meghódítunk.

Persze annak az öntözésnek, illetve a belefektetett tőkének kamatait meg kell fizetni, — igaz, hogy más oldalon busásan visszakapja a polgárság.

De hát miből fizessék? A telkesített 10 ezer hold legalább 70—80 ezer forint hozadékot fog hajtani évenként. Ebből az egyetemre szánt millió amortizációja a mostani viszonyok mellett 45—50 ezer forintot fog igénybe venni; 10—12 év múlva, mikor a második millió képzésére fordított évi 20.000 forint felszabadul, mert meg lesz a második millió, — akkor ezt lehetővé az annuitásokra fordítani, a telkesített föld hozadékából nem kell több, mint évi 25—30 ezer forint e célra. Az első 12 évben 20—30 ezer, azután 50—60 ezer forint fog fenmaradni, mely célszerűen volna fordítható az öntözési munkálatok tőkájének törlesztésébe s kamatjába; a többi pedig fedezné a nagyobb legelő bevétel, mert jobb, állandóbb legelőért bátran lehet többet fizetni s megkésztetődött, háromszorozódott állatállomány mellett a mostanihoz képest oly bevételi többlet áll elő, mely a munkála-

napi udvarlás után, látván, hogy a vár bevehetetlen, felhagytak az ostrommal és sorsomra bíztak imádandó és hü nóm mellett. Lehet-e ily kétségbeejtő helyzetben mást tenni, mint beleugrani. . .

— A tengerbe? De ön erre nem gondolt, ugy-e bár?

— Nem, uram. Diesérték előttem önnek ügyességét ilyen ügyekben és azért eljöttem, hogy tanácsot kérjek öntől. És ön nem tudna nekem bármily csekély tanácsot adni arra nézve, hogyan szabadulhatnék kellemetlen helyzetemből? Ön láthatja, hogy a házasság reám nézve a körülmények hatalma és nóm kétségbeejtő bölcsessége folytán tökéletesen haszontalanná vált. Sőt az csak akadályt képez reám, vén kicsapongóra nézve, a ki szeretek a magam kedve szerint mulatni. Nyujtsanak segédkezet, hogy erről az erényes gályáról mielőbb szabadulhassak és nem lesz nálammal hálásabb Cucurond a világon.

III.

— Van egy eszmém, szólt Jaques némi gondolkodás után, mely a nélkül, hogy az ön becsületét veszélyeztetné, talán óhajtatásához képest oldaná meg a kérdést. Nem szerethetné-e meg maga magának azt, a mit hiába várt nejtől?

— Hogy magam rakjam fel magamnak a szarvakat? Ahoz semmi kedvem sincs!

— Ön nem ért engem. Miért nem igyekszik ön maga szeretetreméltó lenni?

— Hogyan?

— Utánozza azokat az embereket, kik a szeretetreméltóság hírében állanak; hizelegjen a butaságnak, étesse és itassa az élődiéket, legyezgesse a nagyravágyók törekvéseit és a mások gyöngéit, vágjon barátságos arcot azokkal szemben, kik önt bántják, nevéssen oly dolgoknak, melyek önt untatják, hazudják olyanokat, amikre talán életében sem gondolt és a mik mégis a civilizált ember kézikönyvét alkotják.

— És aztán?

— Nem hivatkozom példákra. Tekintsen csak körül. Fogadni mernék reá, hogy néhány hónapi gyakorlat után rendkívül kedves ember hírében fog ön állni s hogy szalonja gyűlhelye lesz önnek, amit megszoktunk „társaságnak” nevezni.

— Milyen kilátást nyit ön nekem, Moulinot ur! — hozzá fogok a munkához. Önön kezdem: ön híres jogtudós, kitűnő szónok, lelkiismeretes ügyvéd, a legnagyobb erények mintaképe. . .

— Ön tuloz, kedves Cucurond ur.

— Épen nem, Moulinot ur. Nem tulozok. Hazudom úgy, mint az imént tanácsolta. Ön sas, ön főnix, ön fehér holló, ön a „non plus ultra”, ön páratlan. . .

— Elég! elég! kérem.

— Ezennel meghívom önt, hogy minden héten egyszer nálunk ebédeljen, olyan emberek társaságában, kiknek ugyan-

azt fogom mondani, a mit most önnek mondtam. Mulatni fogunk, táncolni fogunk, én majd zongorázom. Eljön?

— Szívesen, Cucurond ur.

IV.

Három hónappal később néhány bonvivant, köztük Guérintet bankár, Villemotoz őrgrof, Petitboeuf gr., Toutné kapitány és Jaques barátunk végig halad a boulevardon, derült hangulatban, mint a kik nagyon jól érzik magukat.

— Mily kitűnően ebédelt az ember Cucurondnál! — kiáltá Toutné kapitány, egyet pödörve sűrű bajszán.

— És mily kedves a felesége! — folytató Villemotoz őrgrof, kék selyemkendőbe burkolva nyakát.

Azután félbeszakítva az általános társalgást, kettésével kezdtek beszélgetni. bizalmas suttogással.

— Hogyan, — ön is!

— Határozottan.

— Villemotoz szintén. Megvallotta nekem.

— Guérintet hasonlóképen. Poharazás közben elmondta.

— És a kar ismételte:

— Már az igaz! sehol sem érzi magát oly jól az ember, mint Cucurondnál!

— És tudják-e önök uraim, szólt Petitboeuf gróf, katonásan félrekapva kalapját, hogy míg férje úgy élt, mint valóságos medve, e nő erényes volt, mint egy apáca!

— Tény az — folytató Toutné —

tok költségeinek évi annuitását s fentartását teljesen fedezni fogja. Az egyetem érdekében 10—12 ezer hold föld kihasítása csak siettetni azt a reformot, mely már mind égetőbbé válik különben is. Amint látjuk, a legnagyobb foku szellemi és anyagi haladás jól rendezve, kitűnően összeférnek s egymás emelővé válnak.

S végül még arra akarok röviden rámutatni, bár a szorosan nem tartozik a tárgyhoz, hogy az a 10—12 ezer hold föld *egy nagy-szabásu szociál-politika eszközt fogja képezni Debreczen városának kezében.*

Debreczent ma még nem bántja az alföldet marcangoló agrárszociálizmus, és szerencsés helyzeténél fogva csak akarnia kell, hogy hosszú ideig ne is bántsa. Mig Magyarország nagyon sok városának alig vannak közföldjei, addig Debreczennek roppant kiterjedésűek állnak rendelkezésére; ezek egy része a kis ember helyzetének megjavítására használható. Én azt hiszem, hogy azt a telkesítendő földet nem szabad nagy bérletekké tenni, sőt még középbérletekké sem.

Nagy és középbérlet van elég Debreczenben és környékén 20—30—40—50 holdas bérleteket, *farmokat* kell azokból létesíteni, amikor is 4—500 földmives család találja föl benne biztos existenciáját, akiket az agrárszociálizmus nem fog meghódítani, mert a társadalom gondoskodott érdekeikről. Debreczen városának is meg lesz mellette a maga haszna — évenkénti haszonbérben, s

hogy senki sem udvarolt neki tovább két napnál.

— Természetesen, viszonzá Guérinet, — mert senki sem szeret kellemetlen házi körbe furakodni.

— Ez azt bizonyítja, uraim, — fejezte be Jaques, — hogy tapintatos és tapasztalt férfiak, ha férjes nővel van viszonyuk, a férjre helyezik a fősúlyt.

V.

Másnap Cucurond megjelent Jaques irodájában.

— Ah! kedves Moulinot, — szólott barátunkhoz, megrázva mind a két kezét, hála az ön tanácsának, most már . . .

— Felléphet neje ellen?

— Hogy is ne! Szeretreméltónak talál az egész világ, még Euláliám is. Imádom feleségemet. Eddig nem fogtam fel őt! De most már semmi sem volna képes engem tőle elszakítani!

— Mindent megtesz a mit ön kíván?

— Bárány, uram, bárány! Angyal! Kis angyal! És ha meggondolom, hogy volt idő, midőn nem féltettem ezt a kincsét, midőn eltértem volna, hogy Euláliám megcsaljon!

— És most?

— Most, Moulinot, az első embert, ki neki udvarolni merne, megölném, mint a csirkét!

E szavaknál Cucurond oly mozdulatot tett, melynek láttára Jaquesnek a háta borsózott és mely ékesszólás némaságban azt mondta:

Mindent a becsületért!

abban, hogy e bér folyton arányban állhat majd a földjáraadékkal, ha az emelkedni fog.

A szociális kérdés megoldása: a kis emberekről való gondoskodás, kiknek erőtlenségét a társadalom erejének kell pótolni. E megoldás egyik legszerencsésebb alakja meggyőződéseim szerint az itt proponált, melyet a jövő évtizedek erősen fognak utánozni.

Dicső dolog volna, ha Debreczen, akkor, midőn egyetemét megalkotja, egyszersmind példát mutatna arra, hogy mint kell az agrárszociálizmus kérdését megoldani: esetleg ebből a szempontból is korszakot alkotó lehetne e reform, s tanulhatnának tőle az állam, a hitbizományok és a holtkézi vagyon tulajdonosai.

Dr. Bartha Béla.

Országgyűlés.

— Saját tudósítóinktól. —

Budapest, márczius 19.

A szőlők regenerálása foglalkoztatta a t. Házat tegnap is. A zárbeszédéből Szederkényi Nándor mondta el a magáét elsőnek és abban tetszelgett magának, hogy az ő határozati javaslata jobb, mint a Darányi javaslata s ezért természetesen a magáét ajánlotta elfogadásra. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett Eötvös Károly is, a ki mellest a szakértőkről tegnapelőtt mondott kritikáját is rektifikálta.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szólott ezután. Rekapitulálván a vitát, mindenekelőtt azokat a vádakot czáfolta le, a melyek a kölesön drágaságáról sirtak jeremiádkát. Ezeknek a vádaknak csak egy magyarzatuk lehet; az, hogy a vádaskodók még csak a törvényjavaslat elolvasásának fáradságára sem szánták rá magukat. Tényleg úgy áll a dolog, hogy a javaslat intézkedései ebben a tekintetben megállják a legerősebb, de elfogulatlan kritikát is.

A bor hamisítása ellen a legszigorubb rendszabályokat óhajtja életbeléptetni. Azonképen gondja lesz a világpiac meghódítása szempontjából a borpinezek szervezésére is. A gyümölesészet érdekében is meg szándékozik tenni mindazt, a mi állami uton megtehető.

Majd Eötvöst czáfolta kidédelgetett párthatalmakkal, minden roszt abban a javaslatban, csak az előtt huny szemet, hogy ez a javaslat rekonstruálja gazdaságunk egy elpusztult ágát és hogy előmozdítja a nemzeti vagyon gyarapodását. Pedig ezt kellene első sorban látnia, ha olyan nagyon szívén viseli a szőlők fölújítását, a mint mondja.

Mindezekből világos, hogy a baj nem is annyira a javaslatban van. Megmondta Széchényi István egy emberöltővel ezelőtt, hogy miben? A kerékkötőkben, a kik minden kérdésnél felmerülnek.

Zajos taps és éljenzés hangzott föl és Darányit számosan üdvözölték — még az ellenzék soraiból is. És a Ház óriási többsége a határozati javaslatokat egymásután vetette el, elfogadván a törvényjavaslatot. Issekutz Győző volt az utolsó szónok s aztán a tárgyalás folytatását a ma délelőtti 10 órákor tartandó ülésre halasztották.

A szabadelvü-párt értekezlete.

Budapest, márczius 19.

A szabadelvü-párt tegnap este hét órákor tartott értekezletének elején fényes ovációzt rendezett a párt méltatlanul megtámadott tagjainak: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszternek és Gromon Dezső államtitkárnak, kiket már beléptükkor zajos éljenzéssel fogadtak a pártnak nagy számmal jelenlevő tagjai.

Podmaniczky Frigyes báró kevéssel hét óra előtt megnyitván az értekezletet.

Szép beszédet intézett az érdekeltek tagjaihoz, melyben megbotránkozással emlékezünk meg arról a nesztelen hajszáról, melyről Kasics a honvédelmi miniszter és államtitkár ellen indított.

Majd Berzeviczy beszélt, mely után a párt tagjai, élükön Tisza Kálmánnal, csoportosan siettek a honvédelmi miniszter elé, hogy kézzsoritással üdvözöljék őket.

Ezután Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter szólalt föl.

Igen tisztelt értekezlet! Mélyen tisztelt barátaim! Mély hála tölti el szívemet e perczen, midőn elhangzottak tisztelt pártelnökünk és Berzeviczy barátunk részéről a bizalomnak, a barátságának és szeretetnek nevetekben oly ékes szavakkal tolmácsolt nyivánulásai. Fogadjátok mély köszönetemet. (Éljenzés.)

Engem a rágalom nem érinthet; és ha talán eltértem kissé arról az utról, a melyet eredetileg követni szándékoztam és oly lépést tettem, a mely talán különböző bírálat alá eshetik, tettem ezt csak azért, mert végtére exponált állásomban kénytelen vagyok minden körülménnyel számolni. (Élénk helyeslés.)

Törekvésem, kénykedésem, gondolkodásom tisztaságában, azt hiszem, önértettel tekinthetek vissza hosszú életpályámra. (Hosszas, lelkes éljenzés.) Szerencsétlenség érhetett, érhet mindenkit, engem is ért ez életben, de a mindenható megáldott erős akarattal, és nem roskadtam össze. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Addig míg ő felségének, legkegyelmesebb urunknak bizalmával bírok s amíg a nemzet józan többsége képviselőinek bizalmával, t. i. a ti bizalmatokkal, a ti barátságokkal bírok, (Élénk felkiáltások: Meg lesz!) meg lehetek győződve, hogy szembe szállok minden támadással, legyen az politikai, legyen az alattomos, ocsmány személyi támadás, akár, a mint a jelen esetben történt, egy egész czimboraság részéről. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

A legszebb elégtételt élvezem e pillanatban, mely embert érhet s ezért fogadjátok legmélyebb halás köszönetemet. (Lelkes éljenzés.) Ajándékozatok meg továbbra is politikai bizalmatokkal, ajándékozatok meg továbbra is egyéni barátságokkal, hogy továbbra is haladhassak azon ösvényen, amelyen nem tévedve sem jobbra, sem balra eddig is haladtam. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Fogadjátok barátságotok ily megtisztelő nyilvánításáért újból is legőszintébb halás köszönetemet. (Szűnni nem akaró lelkes éljenzés)

Most Gromon Dezső államtitkár szólott következőleg:

Mélyen t. barátaim! Engedjétek meg, hogy magam részéről is pár rövid szóval köszönetet mondjak azon kitüntető bizalmatoknak s baráti vonzalmatoknak nyilvánításáért, mely érzelmek igen t. elnökünk, Berzeviczy Albert és igen t. barátunk részéről oly szép, oly férfias önértettől tündöklő nyilatkozatokban jutott kifejezésre. A szellem szintén megkívánja a pihenés óráit, a nyugalmat, a szórakozást, hogy a testben és lélekben megifjodott emberi erő a munka folytatására képebb legyen, de mi nekünk, a kik a

jelenben a kormányzattal összefüggő nagy és nehéz munkára vállalkoztunk, a nyugalmából nagyon kevés jutott, a rágalmakból, a sertésekéből és gyanúsításokból nagyon sok. (Igaz! Ugy van!) Ámde tisztelt barátaim, bármiként legyen — bizalmatoknak, baráti vozalmatoknak ezen magasztos, lélekemelő nyilvánítása kezünkbe adja azt a pajzsot, a melyről visszapattan a nyíl, legyen az bár a pártszenvédélynek, avagy a magánbosznak mérgebe mártva és melyen az ugysis már rozsdás fegyver teljesen kicsorbul. (Elénk tetszés és éljenzés.) Nagyrabecsüléstek — mondom — e lélekemelő nyilvánítása egyszersmind elfelejteti velünk a sértés, a rágalom maró természetét.

Fogadjátok ismételve szívem mélyéből eredő hálás köszönetemet. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

A párttagok ismét Fehérvári báró honvédelmi miniszter és Gromon Dezső államtitkár köré sereglettek, hogy kezét szorítsanak velök.

A kalap-fogas.

(Csevegés.)

Az emberek mindig azon panaszkodnak, hogy nem tudják az időt mivel eltölteni. Az életet meg akarja hosszabbítani mindenki, de az időt megrövidíteni vágyik. Csodálatos ellenmondás! De azért, hogy valamivel legyünk az emberiség hasznára, lassuk egyik módját az időtöltésnek.

A cselekvény színtere: ügyvédem lakása.

— Ithon van az ügyvéd ur?

— Méltóztassék egy negyedórát várni az előszobában. Most éppen értekezik valakivel.

Azzal bevezetett az inas az előszobájába, mely a folyosó és benső terem között volt. Az egyik szögletben hatalmas kalap-fogas, a falakon tiszteltben megfakult aczélmetszetek, a közepén egy magas lábszaru, sima bikkfa-asztal. Különösen ismertető jelei nem voltak.

Tehát egy negyedórai előszoba-áristom! Csodálatos, hogy az időnek ilyen parányi töredékében az unalomnak milyen roppant tömege fér el. Az első pár perc elmúltával már azon kaptam rajta magamat, hogy a Kornevilli harangok keringőjét dobolom új-jajmhegyével az asztalon. Nehány percczel később átmentem a Fatinitza-indulóra s végre a Cagliostro-polkára. Ezzel ledoboltam operette-repertoíromat s éppen a nagy operákra akartam áttérni — talán éppen Lohengrinre — midőn szerencsémre még elég korán eszembe jutott az az okos gondolat, hogy a gömbölyű falfestményeket megolvasom. Meg is cselekedtem olyan lelkiismeretességgel, mint a legkülönb szobapiktör, de ez a szellemes mulatság sem tartott tovább néhány percenél. Tekintetem úgy megakadt a kalap-fogason, melyre „posztó-fedő”-met gondosan fölakasztottam. Ah, inkább magamat tettem volna a kalap helyére — annyira meggyötört az unalom és a türelmetlenség. De csodálatos! a fogas annyi mindent tudott elbeszélni s figyelmemet úgy s annyi ideig lekötötte, hogy azt magam is alig hittem...

A kalapok mintaszerű gyűjteménye függött ott példás egyetértésben s foglalkozásra szomjas lelkemnek csakugy kínálkozott az a kellemes játék: minden kalaphoz megtalálni a hozzá való embert s ugyszólván a kalapról venni mértéket ahoz, milyennek kell a tulajdonosának lennie. Emlékezem egy francia tudósra, ki a kalap bőségéből az agy alkotás-módjára vont következtetést. Miért ne kövessem az ő példáját? Így egy szabályosan simára kefélt hengerkalap alá oda gondoltam egy gondolatokban szegény, de rendszeres hivatalnok fejét, másik merészen kerekített széles peremű, kalábriai alá legjobban illett valami göndörfürtű művészfé, a tollas kis vadász-kalap szinte mondani látszott, hogy tulajdonosa könnyűvérű gyakornokoeska, ki üres óráiban örömet játszsza a gavallért — csak egy quäcker kalappal nem tudom, mit tegyek. Zavarba jöttem — hogy egy perc múlva kinevessem zavaromat. Minő meddő kísérlet! Cuvier egy elkövült esontdarabból ki tudott kaparni egy egész mamuthot, — de embert teremteni a kalapjából, ezt még Cuvier sem merészelte volna. E kísérlet már kala-

posaink zsarnokságán megtörik, a kik mindnyájunkra egyforma kalapot akarnak erőszakolni. De hát miért engedjük magunkat kényszeríteni? A kinek kalapra van szüksége, rendszerint azt szokta kérdezni:

— Jól áll nekem ez a kalap?

Az azonban senkinek sem jut eszébe, hogy kérdését így intézze:

— Jól állok-e én a kalapnak?

Igy keletkezik ember és kalap között a legkiáltóbb ellentét s igen gyakran láttam kalapot, melyről csak úgy lengedeztek a nagy gondolatok, — olyan fön, melyből egyáltalán nem lengedeztek a nagy gondolatok. Nem is volna czélszerű, ha a kalap és jellem között az összefüggés nagyon benső volna! Az ember gyakran felcserele kalapját: mennyire meg volna lepve, ha egyszer csak felcserelelt jellemmel menne haza!

Elcserelelt kalapok. Az ötlet megköti gondolataimat az előszobához. A bohó és vidám jelenetek egész sora eltánczol előttem s valamennyi a kalapfogás dicséri keletkeztéért. Mi mindent nem épített Hennequin (a „Három kalap” szerzője) egyedül a felcserelelt kalapok és levelekre! Ha e vigjátékírótól elvennők leveleit, annyira tönkre tennők, mintha kéziratiról fosztanók meg; vegyük el kalapjait, — s nem fogja tudni, hogy hol a feje. De azért a kalap-elcserelelés mindenféle zavarokat teremti ujakat napról-napra. Eszembe jutott egy barátom esete, ki valamelyik estélyre ujdontat új czilinderkalapot vitt el, melynek fehér selyem aljára oda nyomatta nevének kezdő betűit. De óvatossága hiába való volt: elmenetelekor talált új kalapja helyén egy borzas, kopott kémménycsö-darabot, mely bizonyára sok Sylvester-éji mulatságot ért meg... Elmult egy év. A barátom ismét egy új kalapot vett magának, — ezuttal bőtiük nélkül — s ismét elment valami estélyre. De sorsát ekkor sem kerülte ki. Kövér szövetű, végelgyöngülésben szenvedő kalapot kapott a magáé helyett, s midőn elborult arcczal beletekintett — vájh, mit látott? ... Saját régen siratott betűit! Saját mult esztendei kalapját megtalálta, s azóta a lélekvándorlásban olyan erősen hisz, mint a kőszirt!

A vigjátékíróknak tudvalevőleg nagyon sokszor témájuk a kalap és a levelek keringése. Egy régi s nagyon kevésbé ismert francia vigjáték jutott eszembe:

„Candidat Papignol”, írta P. Georges.

A czinszerop hősnének neje áhitattal várja régi szeretőjét, kinek el kell hoznia hajdani szívbéli vonzódásuknak utolsó írásbeli bizonyítványát. A fiatal ember végre megérkezik.

— Nos, hol van a levél?

— Ah asszonyom, kétségbe vagyok esve — a levelet nem adhatom önnek vissza.

— Oh! — S miért nem?

— Mert már nincs meg.

— Én istenem! S hová lett?

— Hja! ha tudnám! ... midőn önnek visszahoztam leveleit, melyből az ön tiszta lelke mint a gyermek szemei tündökölt elő...

— Hagyjuk a frázisokat uram, azok már kimentek a divatból.

— Jó. Hagyjuk a frázisokat. Midőn tehát kívánságára visszahoztam leveleit, ön arra figyelmeztetett, hogy egy hiányzik közülök — az utolsó, melyben tiszta szép lelke olyan fájdalmasan mond istenhözadót!

— Hagyjuk a bókákat, uram!

— Jó. Hagyjuk a bókákat. Tehát semmi sejtelmem sem volt róla, hogy mi történt a levéllel, midőn ma reggel eszembe jutott, hogy ... hogy ... hogy

— Nos, miért dadog hát?

— Hogy — egyszóval, hogy hasznát vettem, s kalapomnak, mely egy kissé bő volt, a bőr széle alá tettem, hogy jobban álljon.

— Hogyan, hát ezt tette levelemmel, ön nyomorult!

— De csak azért, hogy sohase váljak el tőle. Azt gondoltam magamban! ha a levelet a kalapomba teszem, így az folyton nálam lesz, nappal ugy, mint éjjel!

— Éjjel is?

— Nem, éjjel semmi esetre sem...

— Hagyjuk a hiábavalóságokat.

— Jó. Hagyjuk a hiábavalóságokat.

— S mi történt a kalappal?

— Hisz ez éppen a baj! tegnap még viseltem. S ma már oda van... Valaki elcserelelte!

S ebből az elcserelelt kalappal eltévedt levélből oly hatalmas három felvonásos bohóság nővi-szövi ki magát s ragadja magával

a közönséget, hogy azok végtére a nagy kacagástól alig tudnak hova lenni A kalapfogás láttára minden eszembe jutott s lassankint azon vettem magamat észre, hogy...

— Az ügyvéd ur kéreti.

A szolgának e hirtelen felhangzó szava fölébresztett s visszaterelt kalandozásaimból a sivár jelenbe. A várakozási idő gyorsan eltelt s az előszobából azt a tanúságot vittem magammal, hogy legjelentéktelenebb dolgokkal is elég jól el lehet tölteni ez időt, ha a szükség arra kényszerít bennünket, hogy észrevegyük a jobbik oldalát. A kalapfogás gyors iramodással elég kellemesen röpitett el tőlem néhány percet... Tőled is, olvasóm?

NAPI HIREK.

— **A főispán üdvözlése.** Dégenfeld József gróf főispánt szívélyes óvációban részesítették tegnap délután a szervezőbizottság ülésén, névnapja alkalmából. Miután a szeretett főispán ma Budapestre utazott, Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester tegnap tolmácsolta a városi tisztikar szeretetét, ragaszkodását a nagyrabecsült főispán iránt, a szervező bizottság tagjainak éljenzése között. Holnap — így szólott a polgármester — ismét elkövetkezik ama nevezetes nap, melyről a közfelfogás azt tartja, hogy az a természet ébredésének, a tavasznak kezdete. Ez József napja, nevenapja Méltóságodnak. Tudomásunk szerint holnap távol lesz városunktól, azért engedje meg, hogy most üdvözölhessük, a változhatatlan tisztelet, szeretet s bizalomnál fogva, melyekkel Debreczen város tisztviselőikara méltóságod iránt viseltetik. Fogadja Méltóságod, kinek városunk előrehaladása körül sok és el nem vitatható, el nem évülő érdemei vannak, ez örvendetes alkalomból is mindnyájunk szíves üdvözlését, szerencsekívánatait. Adjon Isten Méltóságodnak és kedves családjá tagjainak sok és boldog Józsefnapot. — Szívélyes éljenzés követte e szíves szavakat, melyekre a főispán hasonló jóindulattal válaszolt, megköszönve a jó kívánatokat.

— **A Csokonai-kör** márczius 20-án d. u. 5 órakor a collégium disztermében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Irodalmi divatok. Irta és felolvassa: Dr. Gulyás István. 2. Humoros költemények. Irta és felolvassa: Dr. Benedek János. 3. A nőnevelésről egészségtanilag, tekintettel munkakörére. Irta és felolvassa: Dr. Varga Emil. 4. Bozaryék Madonnája. Elbeszélés. Irta és felolvassa: Szüts Jenő.

— **A „Debreczeni orvos-gyógyszerész-egylet”** márczius hó 21. napján délután 5 órakor az egylet helyiségében havi ülést tart. Targyak lesznek: Dr. Csikos Sándor: Előadás, az újabb műteti módszerek. Dr. Horváth Károly: Betegbemutató. Dr. Szalay Béla: Öröklött polydactylia két esete. Dr. Helmbacher törzsorvos: nyújtógép bemutatása.

— **Névestély.** Előkelő, diszes társaság jött össze tegnap este Kovács József ügyvéd, városi közügyeink e kiválóan buzgó férfiának házában — névestélye alkalmából. A háziakon kívül ott voltak: Puky Gyula kir. táblai elnök nevével, Szinay Gyula orsz. képviselő nevével és leányával, Boczkó Sámuel főkapitány nevével, Szücs Mihály gazd tan. igazgató nevével és leányával, Szabó Antal ügyvéd nevével és leányával, dr. Bruckner Ernő m. á. v. egészségügyi tanácsos nevével, Vass Antal kir. törv. bíró nevével, Kolbenhajer Kálmán albiró nevével, Udvarhelyi Géza városi tisztviselő nevével, Nemes Zoltán megyei tisztviselő nevével, Pénzes Sándor

m. árva mond r Csák M Zoltán tanácsj fiatalisá vendég dikciói művészk kedélyr uralkod tánez,

számos és tiszt — szer resték kir. táb kész, S zsef üg széki b kat, id. létére i többi J terjedne legelősz ref. püs nak hos laffka zunk a

— E bájós é asszony vinka Az eskü örömszü kívánun

— számfe 20. és hivatal tása m tudomá hogy végett talokba

— Iyen g nevü p jogakac élén fi meggyó aggodat táplálna lati kiv

— E főparanc törvénye Antalné, tessy M Kanizsa

— jos gyi A tanu beszedé berölés Erre V a felind Fölmen felindul Eötvös kártérít amugy vatkozo mond, j

— A sz intrikák kérte, h A törvé tettéért Chászár lebbz. mit azo ditvány:

— földbirto családját Géza, ma gyermek

m. árvaszéki elnök nejével, Szabó Zsigmond nejével, özv. Udvarhelyi Károlyné, Csák Málka, Sáska Gizella, dr. Kérészy Zoltán jogtanár, Olchváry Zoltán táblai tanácsjegyző és még számosan az aranyfiatalok javából. Az érdemes háziurra és vendégszerető nejére mondott szellemes díkeziók, valamint a Magyar testvérek művészi zenéje csak fűszerei voltak a jó kedélynek, mely a gazdag lakoma felett uralkodott. Ejjékor aztán megkezdődött a táncz, mely a késő hajnali órákig tartott.

— **József napját** ünnepelte ma városunk számos előkelő polgára, kik előtt a jóbarátok és tisztelők tömegesen kívántak minden jót, — szerencsét és boldogságot. Így sokan keresték fel jó kívánságaikkal Naményi József kir. táblai bírót, Dicsőfi József ev. ref. lelkeszt, Szabó József főszámvevőt, Kovács József ügyvédet, Moosi József nyug. törvényszéki bírót, Kiss József, Nagy József tanárokat, id. Csanak József közéletünknek agglétére is erős kezű zászlótartóját, valamint a többi Józsefeket, kiknek felsorolása hosszúra terjedne. Szabó József főszámvevőnél ma legelőször gratulált kora d. e. Kiss Áron ev. ref. püspök, azután tisztelőinek és kartársainak hosszú sora következett, köztük dr. Wolffka Nándor v. püspök. — Mi is csatlakozunk a szerencsekívánatokhoz.

— **Esküvő.** Vértessy István városi főjegyző bájos és szeretetreméltó leányának Ágnes kiaszonynak tegnap esküdött örök hűséget Cservinka József deési kir. törvényszéki jegyző. Az esküvő szűk családi körben folyt le az örömszülők házában. Áldást és boldogságot kívánunk a szép frigyre.

— **Hivataliszünet.** Az adópénztár, adószámfejtés, adókiadó hivatalokban f. hó 20. és 21-én, azaz pénteken és szombaton hivatali szünet lesz a helyiségek tisztittatása miatt. Ezen körülményt azzal hozzuk tudomására adófizető polgártársainknak, hogy e két napon ügyeik elintézése végett ne fáradsanak fel a nevezett hivatalokba.

— **A debreczeni egyetemről** egy mélyen gondolkodó, országszerte ösmert jó nevű publicista tollából, dr. Bartha Béla jogakadémiai tanártól közlünk mai lapunk élén figyelemreméltó cikket, amely meggyőző erővel ható válasz azokra az aggodalmakra, melyeket némely oldalról táplálnak a főszámvevői javaslat gyakorlati kivihetőségére vonatkozólag.

— **Eljegyzés.** Publik Ernő helyettes tüzoltó főparancsnok fia, Publik Ernő n.-kikindai kir. törvényszéki aljegyző eljegyezte özv. Pántl Antalné, bánfalvi, homok-szentiványi Keresztessy Mária kedves leányát Ilonkát, Török-Kanizsáról.

— **Ítélet Chászár ügyében.** Deutsch Lajos gyilkosának drámája tegnap véget ért. A tanúk kihallgatása után a királyi ügyész beszédére került a sor, ki szándékos emberölésért kért ítéletet a vádlott fejére. Erre Várady védő fölhozta a mentő okokat: a felindulást, Chászár nemes motívumait. Fölmentést, esetleg enyhe ítéletet kért erős felindulásában elkövetett emberölésért. Eötvös Károly a család nevében semmi kártérítést nem kért, a család vesztesége amugy is pótolhatatlan. Chászár sirva hivatkozott becsületérzésére. Önmagát, ugymond, jobban megölte, mint Deutchot. — A szándékosságot visszaautasítja. — Ő intrikák áldozata. Bűnösségét elösmerte és kérte, hogy számítsák be sok szenvedését. A törvényszék szándékos emberölés büntetért ítélte el nyolcz évi fegyházra. Chászár nyugodtan mondta ki, hogy felebbez. A védő szabadlábra helyezést kért, mit azonban a törvényszék az ügyész indítványára megtagadott.

— **Bimbóhullás.** Steinfeld Mihály macsi földbirtokost, törvényhatósági bizottsági tagot és családját súlyos csapás érte. Három éves kis fia, Géza, ma délután négy órakor meghalt. A kis gyermek, szüleinek szemefénye, egy hó óta

volt beteg. Tegnap Wiederhoffer dr. bécsi és Bókay dr. budapesti tanárok konsiliumot tartottak a betegnél, de hiába, a halál erősebb volt s a fiúcskát kiragadta a szerető szülők köréből. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Steinfeld Mihály és neje született Holtscher Louise, a magok, valamint kis fiok: István nevében szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett gyermekök Géza hosszas betegsége után, 1896. márczius 18-án az Urban csendesesen kiszenvedett. A megboldogultnak hült tetemei a debreczeni izr. sírkertben a családi sírhelyen fognak f. hó 19 én délután 3 órakor örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1896. márczius 18-án. Áldás és béke hamvaira!

— **Sertések kihajtása a Hortobágyra.** A városi tanács ma tartott ülésében jóváhagyta a gazdasági intéző bizottság általunk már közölt határozatát a jószágoknak a Hortobágyra kihajtása tárgyában. Így nevezetesen elrendelte, hogy a sertésvesznek a Hortobágyra behurcolásának meggátolása végett minden oda kihajtható sertést 15 nappal előbb be kell jelenteni a mezőrendőr kapitányságnál; mert csak az innen nyert azon igazolvány felmutatása mellett lehet kapni hajtó czédulát, hogy az illető sertés 15 nappal előbb már a gazda birtokában volt és rajta sertésvész gyanuja fel nem merült.

— **Nyilvános nyugtató.** Serly Ede ur, mint a helybeli iparoskör elnöke az első épített társulat alapítványa kamatának egynegyed részét: 12 forint 20 krt, Bisutka Gábor ur, áosmester az ácsársulat részéről 5 frtot, a maga részéről 2 forint 50 krt küldött hozzá az iparos tanoncziskolai ösztöndíj összeg gyarapítására. Fogadják küldeményeikért az iparos tanoncziskolai bizottság és a jutalmazandó építő iparostanonczok nevében hálás köszönetemet. Dóczy Gedeon, ip. tanonczisk. igazgató.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától.

A t. Házból.

Budapest, márczius 19. A szőlő regenerálása ügyében Öváry az első szakaszhoz helyesebb szövegezést ajánl. *Andreánszky* a fontosabb gazdasági pontokon vesszőtermelési állomásokat és ingyen szőlővesszőket sürget. *Molnár* Józsiás pártolja az *Ugron* Gábor által ajánlott pinczeegyletek szervezését. *Kossuth* a szőlővesszők ingyen adásának körülményeit kéri meghatározni. *Darányi* erre nézve megnyugtató felvilágosításokat adott. A szakaszt elfogadták.

A főrendiházból.

Budapest, márcz. 19. A főrendiházban ma elfogadták az indemnitit. *Zichy* Nándor bizalmatlanságát fejezte ki, mire *Bánffy* kijelenté, hogy nem is vár bizalmat *Zichytől.* (Derültség.)

Klebersperg-Jósika-párba.

Budapest, márcz. 19. A *Klebersperg* Zdenko és br. *Jósika* Samu között fenforgott ügy ma intéztetett el kardpárba. A segédek következő feltételekben állapodtak meg: hegyes kardok, szurás megengedve, nyak, csukló elkötvé, harcoképtelenségig. *Klebersperg* támadt; kölesönös lapos vágások után harmadszori összecsapásnál *Klebersperg* hosszú vágást kapott fejére, *Jósika* egy lapvágást az ujjára. *Klebersperg*, mikor az orvosok sebet varrták, kiabálni kezdett, de segédei megnyugtatták. Nem békültek ki!

A felső-vissói képviselő.

Budapest, márczius 19. A felső-vissói kerületben *Jónás* Odön szabadelvü-párti egyhangulag választott képviselővé.

Törvényszék.

— **A férjgyilkos büntetése.** Egy lélek-tanilag is rendkívül érdekes, tanulságos bűnpert tárgyalt tegnapelőtt a debr. kir. tábla büntető tanácsa. Az ügyet *Kölcsey* Sándor t. bíró terjesztette elő. A szatmárnémeti kir. törvényszék a f. év januárban életfogytig tartó fegyházra ítélte özv. *Sipos* Lajosné szül. Papp Ottilia sz.-németi lakost, ki férjét 1895. júl. 28-án arzénicum méreggel megölte. A kir. ügyész megfellebbezte ez ítéletet, kérvén a kötél általi halál megállapítását. A törv. jegyzőkönyvről yiden következőkben szól a rémdrámáról. Özv. *Sipos* Lajosné Szabolcsmegyében Keéken született; 42 éves. 1880-ban ment férjhez *Sipos* Lajos sz.-németi kir. törvényszéki díj-nokhoz. Volt egy kis vagyonuk mindkettőjüknek, de nem voltak boldogok, mert iszákosok voltak mindketten. — A roz természetü asszony már 1893-ban elhátározta, hogy valamiképen megszabadítja magát férjétől. *Szilvási* Jánosné nevű asszonyt kérte, hogy börtönljön a férjére, hogy pusztuljon el, vagy elmenjen. Tavaly januárban Halmiban járt s ott *Velentér* Erzsébettől, leánya hallattára olyan szert kért, amittől férje elveszzen. Majd a házukban lakó *Tatai* Kálmánt és nejét biztatta, hogy üssék, vagy ütessék agyon inasikkal a férjét, ad nekik 100 frtot. Végre sikerült neki gaz céljához alkalmas szerhez jutni. Egy másik díjnok felesége, ki neki barátnője volt, s azelőtt az ő házukban lakott — *Reich* Ferencz állatorvoshoz költözött s e révén megismerkedett az orvos eselédjével, *Szávai* Marival. A eseléd 2—3 heti rábeszélés után 50—100 frt igérete mellett feltörte gazdája asztalfiókját s abból arzénport lopván, azt két egymást követő napon átadta *Sipos* Lajosnének. 1895. július 26-dikán este *Sipos* Lajosné férjével együtt 10 órakor ment haza, kissé kaptosak voltak mindketten s míg a férje rendes vacsorázó helyére, a méhesbe ment, azalatt felesége a honyhában, eselédje *Dragomir* Etel szemelattára egy pléh dobozból fehér port kevert tejfelbe s azt a férjének külön tett peccenyére öntve bevitte a méhesbe. Mielőtt elvitte volna a halálos ételt így szólt: „*meg van, most már csak be kell neki adni*“ a f... egye meg a süketjét. Mikor pedig a férj gyanutlanul megette a mérges peccenyét, a tányért visszahozva így szólt eselédjének: *A Sipos tányérját fedje be, nehogy a kutya, vagy macska belenyaljon, mert megdöglök tőle.* Az irtózatoss asszony másnap, mikor férje a mérge hatása alatt borzasztó kínjaiban fetrengett ágyán, eselédjével kiment a Lanka-kertbe gyümölcsözni; haldokló férjét bezárva a szobába. *Sipos* Lajos 1896. július 28-án reggel meghalt. Az asszony jóllehet intette eselédjét, hogy ne beszéljen, de már előző viselkedése gyanut keltett s az akkor ott járványos kolerában elhaltak jelzett *Sipos* hulláját exhumálták, melyen a bonczvizsgálat érzénergezését konstataált saország. művegyintézetben megállapították, hogy *Sipos* jóval nagyobb mennyiségű arzenikumot kapott, mint amennyi egy embernek elég. Az özvegyet, eselédjét, *Szávai* Marit, a mérreg keritőt és a díjnoknét hamarosan elfogták s a vizsgálat és tárgyalás alatt kiderült az elvetemedett nő borzasztó tette. Próbálta ugyan hazudozásokkal barátnője nyakába háritani a bünt, de a tanúk ráczáfoltak s fényesen bizonyították ellene. Saját eselédje vallomása betetőzte az egészet. Őt életfogytig tartó fegyházra, *Szávai* Marit 4 évi fegyházra ítélte a sz.-németi törvényszék. A kir. tábla, *Kölcsey* bíró előterjesztése alapján — az ügyész által előterjesztett halálbüntetést tekintettel az enyhítő körülményekre — nem látta megállapíthatónak, illetve helyben, hagyta az életfogytig tartó fegyház büntetést, de a *Szávai* Mari büntetését fel-emelte 6 évi fegyházra.

Millennium.

— A készülő kiállítás. —

Budapest, márczius 18.

A városligetben készülő tündérváros kezd mindinkább kibontakozni deszkahüvelyéből és már-már egy gyönyörű varázsszerű megtestesülését tünteti fel. Mennyi szépség, mennyi báj! A hatalmas paloták, a szebbnél-szebb pavillonok, a gyönyörű csarnokok a látóval oly nagy sokaságát képezik már magukban véve is, hogy csupán a kiállítási épületek kedvéért is meg kell majd nézni a mi nagy nemzeti kiállításunkat.

Egy szép és érdekes kiállítási palota még alig volt összpontosítva egy kiállítási területen. Ha valami kifogásolható, úgy az az aránylag kis terület túltömöttsége. A szem minden oldalról le van kötve és az ember alig tudja, hogy hová forduljon előbb.

A kiállítás centruma most a városligeti tó tájékán fekszik. Itt a történelmi csoport nagyszerű építkezései és a kiállítás dekoratív képező katonai és tengerészeti kiállítás fogja a legnagyobb vonzerőt gyakorolni. E tájékon lesz majd a korzó is, melynek boulevard-szerű rendezése most folyik javában.

Minden ponton már most is nagy élet van odakinn. Ezer meg ezer kéz dolgozik. A pavillonok és épületek, — háromnak kivételével — készen vannak. A kiállítási vasut napról-napra nagy tömegekben szállítja a kiállítási tárgyakat és mire a nagy tisztogatással elkészül az a sok munkásszónya, megkezdik a kiállítási tárgyak elrendezését. A legtöbb csarnokban a kiállítási szekrények is fel vannak már állítva, úgy, hogy az 1896-iki ezredéves kiállítás lesz talán az első kiállítás, mely a megnyitás napján teljesen elkészült.

De nemcsak a belső rendezési munkálatok folynak javában, hanem nagy munkában vannak a díszítők és kertészek is. Szobrászok, kárpitosok és festők dolgoznak minden ponton. A kerti ültetvényekkel és parkrendezéssel nemcsak a főváros, hanem a vidék legjelesebb műkertészei foglalkoznak. A gyeptéssel most készültek el, úgy, hogy a jövő hónapban már egy nagyszerű angol kert látványosságában fogunk gyönyörködhetni.

Mialatt így készül a kiállítás, az iránta való érdeklődés is fokozódik napról-napra. Nincs világtáj, melyről az igazgatóságot ne értesítették volna, hogy onnan tömeges látogatások fognak érkezni. A vendégek fogadtatására külön bizottságok rendeztetnek, melyekbe bevonatnak a főváros különböző társaskörrei. A klubok és kaszinók értesítették a kiállítási igazgatóságot, hogy a kiállítás alatt ideérkező idegenek számára nyitva állanak a körök helyiségei, úgy, hogy minden szakmabeli idegen meg fogja találni Budapest — otthonát.

Igen nagy azon bejelentéseknek száma, melyekkel külföldi kormányok értesítik a kiállítás igazgatóságát, hogy a kiállítás tanulmányozására szakközögeket küldjenek ki.

Miután a király jóváhagyta a kiállítás megnyitása számára készült szertartást, a kiállítás igazgatósága elrendelte a királyi dízsátor elkészítését, mely előtt a megnyitási aktus le fog folyni. A dízsátor remeke lesz a magyar kárpitos- és butoriparnak. Meg van már határozva és meg van jelölve minden pont, hogy a megnyitás ünnepélyén hol fog állani. A királyi pár körül lesznek elhelyezve a kir. herezegek és diplomaták. A magyar kormány tagjai és zászlósorak a sátor jobb oldalán, az országgyűlés tagjai és testületek a baloldalon nyernek elhelyezést. A kiállítási igazgatóság, a kiállítók és a nagyközönség a sátor előtt fog állani — kellő távolságban.

Igy készül a mi kiállításunk, melynek szépsége mindenkit: belföldit, külföldit egyaránt meg fog lepni.

Az ifjuság a millenniumon.

A szent korona diadal-utjában, mikor június 5-én közszemlére állítják s június 8-án a parlamenti ülésre viszik, belevonják a tanuló ifjuságot is; a mit elmulasztani kár is volna, mert a fogékony ifju egy életre kiható hazafias benyomásokat szerezhet ott. Mint értesülünk, hivatalos intézkedés fog történni, hogy az iskolák ifju népének hely biztosításék a felvonulás utvonalaiban. S ez emelő ünnepélyre le fogják hozni a Therezianum magyar növendékeit is.

A tanuló-ifjuság millenáris utazása ügyében szorgos tárgyalások folynak a közoktatási miniszterium és a kiállítás igazgatósága közt. A középiskolai tanárság körében fölmerült eszmét, hogy az ifjak felügyelet s hivatalos támogatás mellett, tömegesen és olesón nézhessék meg a kiállítást és fővárost, általánosítani akarnák. Kívánatos is volna, hogy a nép gyermekei s főleg a nemzetiségi vidék fiai mentül nagyobb számban ránduljanak föl s merítsenek a hazafias fölbuzdulás életadó forrásából.

Az országos torna-verseny, melyben az ország minden vidékéről ötezer tanuló vesz részt, s melyet valószínűleg ő felsége a király is meg fog nézni, a végleges megállapodás szerint június hó 2-án és 3-án lesz. Részt fog venni néhány nemzetiségi középiskola is, melynek ifjusága javára kitünően föl lehetne használni azt a nagy nevelőerőt, mely a főváros és millenáris ünnepélyek nemzeti momentumaiban rejlik.

Az ifjusági monstre-hangverseny, melyben 1200 tanuló fog közreműködni, június hó 1-én és 10-én lesz a kiállítás hangverseny-termében. Az előkészítő tanulás, melyet dr. Harrach József tanár annyi lelkes buzgalommal vezet, javában foly s e hó 25-én a redoutuban már megtartják az első teljes összpóbát is.

Feleségszerző cigaretta.

D. ur, a ki egyéb kiváló tulajdonságai mellett még nagykereskedő is városunk egyik fashionable kerületében, különös típusa a gyűjtőknek. Ő a legbarátságosabb dolgokat szedegeti össze. Likör-palackjai pisztolyalakuak, szivaros asztalkája felfordított szalmakalaphoz hasonlít, óráját inkább tűzoltó-sisaknak tartaná mindenki. — Sétapálcájára van vagy tizenöt. Az egyikhez delejtű van erősítve, a másikban villamos lámpácska van, most legutóbb pedig olyant szerzett, melynek lecsavarható fejében cigarettákat tarthat. E napokban ép belép az irodájához tartozó előszobába, midőn főkönyvelője, a kibe feltétlenül megbízott, a bot lecsavart fejét kezébe tartotta és a cigarettákat kiüríteni készült. Mindkét részről roppant nagy volt a meglepetés. A fiatal ember irul-pirul és az ezüstfejet ismét a botra csavarni igyekszik. D. ur pedig fájdalomosan is, haragosan is, így szól:

— No hallja, F. ur! Egy rongyos cigaretta miatt. Ezt igazán nem hittem volna!

És ezzel bement szobájába. A fiatal ember pedig roppant zavarba volt. Most őt cigarettatolvajnak fogják tartani — nem, ezt nem tűrheti. Főnöke után akart futni, hogy igazolja magát. De nem, ez még sem lehet. Miért? Ép ebben rejlett a bibi. Nem is tette meg és rajta száradt a gyanu.

D. ur roppant kedvetlenül ment haza. Felesége és Erzsike leánya nógatták, kérték, mondaná meg, hogy mi bántja. Végre elmondta.

— Hát bizhatom én még abban az emberben? — kiáltott végül dühösen.

Erzsike rendszerint nem igen szokott azzal törődni, a mi az árudába történik, de most mégis hol elsápadt, hol elpirult, aztán fejfájásról kezdett panaszkodni és eltűnt a szobájában. A papa és a mama utána sietett, mindketten sokáig maradtak nála, olyan sokáig, hogy azalatt az étel is kihűlt. Mikor pedig kijöttek, olyan furcsa kifejezése volt az arcuknak. Midőn D. ur délután ismét irodájába ment, behívatta könyvvezetőjét.

— Uram, maga számár! kiáltott rá a szigorú főnök. Hát nem tud beszélni? Ha már olyan vakmerő valaki, hogy a főnöke leányával kezd szerelmeskedni, legyen arravaló bátorsága is, hogy bevallja azt. De nem! Maga inkább cigaretta-tolvajnak tartatja magát, mintsem bevallaná, hogy a botomat postásnak nézi és abban küldözget levélkéket a leányomnak.

— De kérem . . .

— Mindent tudok. Diszkrétció és több efféle! Tudja-e, hogy a diszkrétció az állását veszélyeztette? No, de nem bánom! Vegye el a lányomat, de engem ne használjon fel többé postásnak. Ez a szerep nem nekem való.

— Uram! . . . kiáltott a könyvvezető örömmel.

— Hagyja el! Ha nekem, vagy Erzsike-nek mondani akar még valamit, jöjjön el ma estére vacsorára. Itt az irodában az ilyen bolondságokra nem érünk rá! . . .

CSARNOK.

Mihály és Miska.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Irtá: Petrus Jenő.

A díszes és téres törvényszéki teremnek a közönség számára elkülönített részében néhány halavány arcú hírlapíró, ügyvéd és joggyakornokon kívül nagyszámú hallgatóság volt jelen.

A tapasztalt kriminálisták a Boszus-féle hitves gyilkosságról beszélgettek, melynek végtárgyalását ma, kilencz órára hirdette a csarnok fekete táblája. Az ifjabb jogászok feszült figyelemmel kísérték az idősebbek halk eszmeeseréjét s a vizsgálat során kiszivárgott adatokból látogatták a tárgyalás kimenetelét.

A vitatkozók két csoportra váltak. Egyik a büntetés, másik a felmentés mellett foglalt állást. A felmentés mellett nyilatkozók az esküdtsekek szükségességével is előállottak, mely ez esetben nem mondaná ki a bűnöst, míg a mostani rend szigorúan a tárgyhoz ragaszkodik és szubjektív érzelmekre hallgatni nem mer.

A fényezett fekete ingaóra aranyozott mutatói a fehér porcelán körlapon a kilenczes és egyes számoktól már tova rezegetek. A magas, szárnyas ajtó felnyitak s a zöld posztóval leterített hosszú asztalnál helyet foglalt a bíróság. Az elnök az asztalfőn, a szavazóbírák jobbán és balján. A jegyző szemben az elnökkel ült le, mivel a védő a közvádlóval nézett farkasszemet.

Az elnök előterjesztése után bevezették a vádlottat.

Szép, szálal természetű kékbeli ember jelent meg, utána két egyenruhás őr, feltűzött szuronynyal.

— Ez az . . . ez az, — morajlott fel a hallgatóság közül.

A vádlott bátran közeledett a részére kijelölt ülés felé, miközben vastag, az orrtövön csaknem összefolyó fekete szemöldök alól sárgás-barna szeméi nyugodtan

pillantottak a zöld asztal körül ülők s a fürkésző kíváncsisággal rá meredő hallgatóság szemei közzé. Tekintete szenvtelennek, csaknem üresnek látszott. Sugártalan beesett apró szemeiből sem megbánás, sem dacz nem tükröződött. Avizsgáló fogságban megnövesztett, kurta, deresedni kezdő fekete szakállá csaknem félig benőtte pergamen színű beesett arcát. Domboru, magas homlokáról értelem sugárzott szét s daczára, hogy bozontos szemöldei és szakállá oly kinézést kölcsönöztek arcának, mely a pénzes emberben magános uton megfagyasztotta volna a vért, — az a szép homlok, mely az arc felett trónolt, bizalomgerjesztő volt tekintett összbnyomását nagyon szelidde tette.

Az elnök megszólalt:

— Boszus Mihály!

A vádlott felemelkedett s pár lépéssel az asztal felé közeledve így szólt:

— Jelen!

Az általános kérdések után az elnök folytatta:

— Azzal van vádolva, hogy nejét, Buzás Erzsébetet, május harminczadikán reggel meggyilkolta. Adja elő hogy történt.

A vádlottnak egy arczizma sem rándult meg. Nyugodt, férfiasan csengő hangon válaszolt:

— Sokáig zaklatott a vizsgálóbíró ur...

Az elnök a kifejezésért rendre utasítja. A vádlott kezével legyint és folytatja:

— De mikor elkezdtem, mindig megzavart. Félbeszakította a beszédemet. Azután láttam hogy kivel van dolgom, nem mondtam el neki. Nem pedig azért, mert nem néztem ki belőle, hogy megsértett volna, vagy hogy ehhez csak akarata is lenne. Még azt se akarta elhinni, hogy nem öltem soha életemben akarattal még egy legyeeskét sem...

Az elnök türelmetlenül szakította félbe:

— Csak a tárgyra. Hogy történt?

A vádlott rendithetlen nyugalommal folytatta:

— A vizsgálóbíró ur is ezt kérdezte s mihelyst hozzá kezdtem, hogy elmondjam, — elvezettetett...

Az elnök idegesen szólt:

— Beszéljen!

A vádlott csak a parancsot hallotta s erre válaszolva szólt:

— A vizsgálóbíró urnak nem mondhattam el, — de itt elmondom.

S ezzel oly pillantást vetett a törvényszék tagjaira, a vádlóra, a védőre s kissé oldalt fordulva a hallgatóságra, mely ezt látszott mondani:

— Mert köztetek tán akad egy, a ki megért. Nem mondja rá, hogy nem igaz. Hazugság! és ez elég lesz nekem. Jól fog esni, ha csak egy lesz is, aki elhiszi... mert én életemben sohasem tudtam megtanulni a hazugságot.

Azután elkezdte:

— Nem vagyok ügyvéd. Nem tudom magamat másképen kifejezni, csak ahogy érzek...

— Ugy beszéljen, ahogy tud.

— Igenis, Nagyságos elnök ur! A nevem Boszus Mihály. Ezt mindenki tudja, a ki ismer. De azt nem tudja senki: hogy én, daczára, hogy csak magamat látok, nem egyedül magam vagyok itt. Velem van Boszus Miska is... A Misi...

(Vége köv.)

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1896. március 19-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.10	122.60
„ vasuti beruházási kót. 4%.	—	124.—	125.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.—	99.50
„ regále vált. kót. 4%.	—	100.10	101.10

Oszták aranyjárdék 4%.	—	132.25	122.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	100.75	101.25
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	145.—	146.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	414.—	414.50
Oszták hitelbank részvény	—	376.80	377.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	110.—	110.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-ossorsj.	124.—	126.—
3-os	106.75	107.25
Oszták földhitel sorsjegy 3%.	—	115.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Oszták	—	18.50
Olasz	—	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.50
Jó-sziv	—	3.25

Pénzmozgások:

Cs. és kir. arany	—	—	5.69	5.74
20 márkás arany	—	—	11.78	11.83
20 frankos arany	—	—	9.56	9.60
1 Sovereigns	—	—	12.07	12.11

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, március 18.

Gabona-üzlet. Buzát ma jól kínáltak, a kereslet kedvező volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 30.000 métermázsa 5 krral szilárdabb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, az árak változatlanok maradtak.

Eladások:

Buza: Tiszav.:	100 mm.	80.5 kg.	7.25
frt. 500 mm.	79.8 kg.	7.25	frt.
Zab:	6.20—6.95	frt.	

Natáridő-üzlet.

Az irányzat eleinte szilárd, az árak emelkedtek, utóbb azonban meglányhult s az árak engedtek.

Hivatalos felmondások: 5000 mm. buza, 1500 mm. rozs III/2. átvételre.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza szept.-októberre	1896	7.03—7.04
„ márcz.-ápr.-ra	1896	6.74—6.75
„ máj.-júniusra	1896	6.82—6.83
Rozs tavaszra	1896	6.40—6.41
„ szept.-okt.-ra	1896	5.82—5.83
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	4.14—4.15
„ jul.-aug.-ra	1896	4.33—4.34
Zab márcz.-ápr.	1896	6.16—6.17
Repeze aug.-szept.	1896	10.60—10.70

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

		frt
Buza márcz.-ápr.-ra	1896	6.75—6.77
Rozs szept.-okt.-re	1896	6.42—6.44
Zab márcz.-ápr.-ra	1896	6.17—6.18
Tengeri máj.-június-ra	1896	4.16—4.17
Repeze aug.-szeptre	1896	10.60—10.65

Elszámolás és köszönetnyilvánítás.

Az ev. filléregyletnek f. év febr. 18-án tartott tea-estélyéről a számadás elkészülvén, a következő eredményt tünteti fel a) **Bevétel:** jegyekért 530 frt, — felülfizetésekéből 91 frt, perselyekből 159 frt 09 kr. buffetre adományok 65 frt 50 kr., — eladott ételneműért 30 frt 21 kr. **összesen 875 frt 80 kr.** b) **Kiadás** teremért terítéssel 222 frt, — zenészeknek 20 frt, — ételneműkre 145 frt 52 kr., egyéb kiadások 166 frt 39 kr, **összesen 523 frt 98 kr.** Maradvány 351 frt 85 kr. Felülfizettek: Augsburgi Légszeszgyár 14 frt, Wesztler István 10 frt, Géressy Kálmán 5 frt, Kaszanyitzky Endre 4 frt, Biedermann József 3 frt, Reichmann Ármán 3 frt, Füleky Pál 3 frt, Görgey Vincze 3 frt, Tóth Sámuel 5 frt, Szilágyi Károlyné 3 frt, Drucker Mór 2 frt, Steinberger Józsefné 2 frt, Sesty Emil 2 frt, Kontsek Kornél 2 frt, Paraszky Gyula 2 frt, Vásárhelyi Istvánné 2 frt, Szilf Aladár 2 frt, Özv. Hegyi Mihályné 2 frt, Benyáts Emilné 2 frt, Dobiécky Sándor 2 frt, Szilágyi Imréné 2 frt, Handtel Vilmos 2 frt, Forgách Károly 2 frt, Váradi Szabó Miklós 2 frt, H. K. 1 frt 50 kr., F. Lajos 1 frt, Tarbaj József 1 frt, Géressy Kálmán 1 frt, Zichermann Herman 1 frt., Boros testvérek 1 frt, Szabó Antalné 1 frt, Csukás Istvánné 1 frt, özv. Bihari Imréné 1 frt, Kutas Lajos 50 kr.

Ételneműeket adományoztak a buffetre: Benyáts Emilné, Forgách Károlyné, Ganofszky Lajosné, Gönczy Ilona, Harmath Gergelyné, Eismann Józsefné, Jánossy Józsefné, Juhász Józsefné, Kondor Lajosné, Kutas Lajosné, Kontsek Gézané, Lamprecht Frigyesné, Materny Lajosné, Miklóssy Gyuláné, Medve Kálmáné, Náday Rezsóné, Ormós Gáborné, Raics Lajosné, Popper Alajosné, Schäfer Nándorné, Szedlák Józsefné, Schulczé Viktorné, Thieszen Arthurné, Wagner Györgyné. Teát: Géressy Kálmáné. — Pénzbeli adományokkal járultak hozzá: Özv. Hegyi Mihályné 2 frt, özv. Mentze Henrikné 2 frt, Harsányi Istvánné 2 frt, özv. Bóhm Sámuelné 2 frt, Niházy Gusztávné 1 frt 50 kr., Kaim Borsos Róza 1 frt, Textorisz Viktorné 1 frt, Kapros Gáborné 1 frt, özv. Meda Gyuláné 1 frt, Springer Józsefné 2 frt, Bekéssy Lászlóné 1 frt, Thieszen Herman 2 frt, Berger Henrikné 2 frt, Bartók Ágostonné 1 frt, Tóth Ferenczné 2 frt, özv. Nemes Gáborné 1 frt, Wiszter Istvánné 2 frt, László Józsefné 2 frt, Fekete Sándorné 2 frt, Láposy Ferenczné 3 frt, özv. Tamássy Károlyné 3 frt, Tamássy B. Láné 1 frt, Kaszanyitzky Endréné 3 frt, Paleszkó P. Pálné 2 frt, Szliuka Paula 2 frt, Liszka Nándor 2 frt, Fried Emilné 1 frt, Sesztina Lajosné 3 frt, Posszert Jánosné 2 frt, Májor Emilné 1 frt, Trnka Gottliebne 2 frt, Steinacker Sándorné 1 frt, Fehér Sámuelné 2 frt, Dr. Balkányi Miklósné 1 frt, Droppa Emilné 2 frt, Czabán Dánielné 1 frt, Irsai Gusztávné 2 frt. Midőn az adományokat ezennel nyugtázzuk, kedves kötelességünknek ismerjük, egyetünk jóakaróinak kegyes adományaiért hálás köszönetet mondani. Azon bájos hölgyek, kik közreműködésükkel és előzeny szeretetreméltóságuk által tea-estélyünket családi jellegű mulatsággá varázsolták, fogadják egyetünk legőszintebb köszönetét.

Debreczen, 1896. márcz. 16.

A filléregylet elnöksége.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 133. sz. Páratlan bérlet 133. sz.

Csütörtökön, 1896. márczius hó 19-én:

Faust.

Nagy opera 5 felvonásban. 9 képben. Szövegét írták: Barbier és Carré. Fordította: Ormai. Zenéjét írta: Gounod K. (Rendező: Tiszay.)

Pénteken, 1896. márczius hó 20-án:

Dunai Árpád felléptével, bérletszünetben leszállított helyárrakkal:

Domi, az amerikai majom.

Énekes bohózat 4 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konoz Ákos.

Nyil ttér.

Foulárd-selyemet 60 krtól

kriz méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a hazhoz szállítva, mintákat postafordulával küld **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 194—50—10

Eladó ház.

A Kis- és Nagyvárad-utczán,
Európa szálloda mellett lévő
földszintes ház
szabad kézből eladó.

Bővebbet **Hanke Emil ügyvéd**
urnál Teleki-utczában. 253 3-1

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZEVTÁRSULAT.

BUDAPESTEN, V., Erzsébet-tér 19.

Tisztelettel tudatja a t. cz. gőzmalmok, szesz-
gyárak, gőztéglagyárak, mészégetők és egyéb
iparvállalatokkal, hogy a

Sajó-Szent-péteri

köszénbányánk is teljes üzemben vannak s
minden igényeket legjobban kielégítenek.

Megrendelések úgy királdi, mint Sajó-Sz.-péteri

akna, koczka és darabos szénre

központi irodánkhoz

Budapest, V., Erzsébet-tér 19. sz. intézendők.

Jutányos árak. — Pontos és gyors szállítás.

Képviselők: **Hevesi és Fodor** czégnél
Debreczenben. 214 6-4

Árverési hirdetés.

Hajdu-Vámospércs község tulajdonát tevő
Szt.-György-Ábrány (vasuti állomás) határába
eső nagy-fülöpi erdejéből mintegy 160 kataszt.
hold 8-18 éves lombdönék cserkéreg-
hántásra alkalmas tölgyfa állománya a **folyó**
1896. évi április hó 1-ső napjának
delelőtt 9 órakor H.-Vámospércs köz-
ség-házánál megtartandó zárt ajánlattal egybe-
kötött szóbeli nyilvános árverésen el fog
adatni.

Egy méter hosszú, egy méter széles és
1-20 méter magas rakatból álló vargafának
kikiáltási ára 1 frt 50 kr. — az erről lekerülő
cserkéregé 50 kr.

Bánompénzül árverelő 1500 frt kész-
pénzt tartozik a községi bíró kezeihez letenni,
ugyanezen összeggel látandó el az írásbeli
zárt ajánlat is.

Az erdőtest két (2) év alatt használható
ki; — a vételár szintén két évben fizetendő le;
— a bánompénz az utolsó részletfizetésébe
tutatik be.

Az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli
zárt ajánlatok 1896. év március hó 31-ig
fogadtnak el a községi főbíró által. Ezen
ajánlatnak magában kell foglalnia ajánlattevő
azon kötelező nyilatkozatát, hogy az eladás
tárgyát képező erdőt ismeri, az árverési rész-
leges feltételeket magára nézve kötelezőnek
tartja

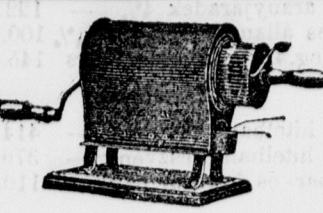
A megajánlott összeg szám és betűvel
irandó ki.

A kitűzött ideig be nem érkező, a fel-
tétellekkel ellenkező, a becsáron alóli vagy
nem kellően felszerelt ajánlatok figyelembe
vétetni nem fognak.

Az árverés egyéb feltételei Hajdu vár-
megye tiszti főügyész, — levéltári hivatalá-
ban s H.-Vámospércs község jegyzői irodájá-
ban a hivatalos órák alatt bármikor meg-
tekinthetők.

H.-Vámospércs, 1896. március 9-én.

251 3-1 **Előljáróság.**

„COLUMBUS“

(Magyar szab. 3039. sz., osztr. szab. 3895.)

A legalkalmasabb **ajándék a háziasszonynak**
„COLUMBUS“ a világ legjobb kávépörkölője. — Egyenletes pör-
kölés 1-2 krért denaturált szeszszel 8-10 perc alatt. — **A kávé**
elégetése ki van zárva, minthogy a pörkölés folyton ellenőrizhető.
— Kapható 1/4 kiló, 1/2 kiló, 1 kiló nagyságban, valamint

fűszerekek és kávések részére

3 és 5 kilós pörkölők fafűtésre berendezve. Szabadalmazott „COLUMBUS“ kávépörkölők
gyára Budapest.

Főraktár Debreczen és vidékére: **KASZANYITZKY ENDRE**
üveg-, porcellán- és háztartási szerek nagyraktárában. 236 5-2

424 tkv.
1896

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagy
Gábor végrehajthatónak Nánási János és neje Szatmári Zsuzsanna végrehajtást szenvedő
elleni 20 ftt tökekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tör-
vényszék (debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, Debreczen város határában
fekvő, a debreczeni 4175. sztjkvben A+4154/6-1 hrsza, ingatlanra az árverést 308
frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan
az 1896. évi április hó 22 ik napján déltán 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék
mint tkvi. hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 30 ftt
80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiál-
litott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi ja-
nuár hó 16-ik napján.

252-1-1

Nagy Károly,
kir. t.-széki bíró.

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonni befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr. 183 12-3

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** czégnél Debreczenben.

Legolcsóbb bevásárlás.

Elvem: csak jót —

lehető

olcsón.

Van szerencsém a kerékpár sportot kedvelő t. urak
szives tudomására hozni, **hogy kerékpár-
raktáramat** a mai kor igényeinek teljesen meg-
felelően, **du választékú raktárral** rendeztem be.
Előnyös bevásárlásaim és azon körülmény, hogy mint
vidéki kereskedő kevés költséggel tartom fenn üzlete-
met, azon helyzetbe hozott, hogy t. vevőimet **való-
ban jó és csinos kerékpárokkal**
és ezek **felszerelési czikkeivel a leg-
jutányosabb árak és kedvező**
fizetési feltételek mellett szolgálhatom ki.

Egy angol pneumatikus kerékpár, teljesen jó és finom kiál-
lítású 96-os Modell 63-as áttétel fel és leszerelhető sarvédővel s szükséges szertáska,
szerszámokkal ellátva **170 trttól kezdve** és feljebb.

Kerékpárimért egy évig szavatolok, mely idő alatt esetleg elő-
forduló hibákat saját műhelyemben szakértő gépészem **díjtalanul** igazít.

Betanítás saját gépeimen, külön e czélra elkészített kerékpár
iskolában teljesen ingyen.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH EDE

HATVAN-UTCZA.

237-3-2

Varrógép-raktár.